

Сёнтэрў ялавё

1944 сұлхи майһан 5-мёшёнченпе тухаты

Муркаш район хаҗаҗә

56 (7481) №

Юн кун, 2007 сұлхи июлән (утә) 11-мёшә

Хакә ирәклә

Ёҗре пултаруллсем

Коллективра хисепре

Алексей Валериевич Иванов шалти ёҗсен пайёнче 1997 сұлтанна тәрәшаты. Унан тәрәшүләхне вара ёҗри ситәнүсемшән тивәҗнә Тав хуҗәсем те сирәплетәҗә. Иерке хураләнче пыҗак опыт пухма ёлкәрнә милици старшини ыттисемшән ыра төсләх пулса тәрәшә.

Сән үкерчәкрә: А.В. ИВАНОВ.

Симёс ёҗ си

РАЙОНТИ ПЁРЛӘШҮЛЛӘ ХУҗАЛАХСЕНЧЕ
ИЮЛӘН 10-МЁШӘ ТЁЛНӘ ВЫЛҘАХ АПАЧӘ ХАТЁРЛЕС ЁҗСЕМ
МЁНЛЕ ПЫНИНЕ КАТАРТНИ

Цифрәсен колонкисенче: 1. Нумай сұл үҗекен кураҗекене сұлса пухмала планпа. 2. Пётёмпе сұлнә (гектарпа). 3. Утә хатёрлемелле планпа. 4. Утә типётсе купаланә. 5. Сенаж хывса хәварнә (тоннапа).

Е. Андреев яч. хис.	410	170	475	167	373
«Волга»	583	300	640	230	700
«Восток»	225	149	224	196	
«Герой»	275	162	520	180	
«Агро-Урожай»	35		105		
К. Иванов яч. хис.	325	30	492	30	
Ильич яч. хис.	480	400	650	100	1500
ООО «ВТМ»	690	50			
Ленин яч. хис.	550	230	675	70	
«Лидер» АФ		462	200	823	100
«Дружба» АФ	465				
«Орино»	621	450	600	207	
«Передовик»	874	278	1310	171	
«Свобода»	440	260	1108	160	300
«Сеятель»	646	550	375	300	
Суворов яч. хис.	664	280	669	250	1450
«Рассвет» АФ	515	135	624	234	
«Нива» АФ	582				
«Ударник»	1274	900	1537	900	
Чапаев яч. хис.	335	205	524	112	320
«Чемеево»	297	160	410	140	
Чкалов яч. хис.	232	150	408	120	
Ял хуҗаләх предприятийёҗсемпе	11059	5064	12169	3666	4643

Сут җанталәк инкекә

Сил-тәвәл хальхинче те алхасрә

җанталәк чылай вәхәт шә-рәх тәнә хыҗсән тинех сумәр хыҗсән сумәр пулчә. Ял хуҗаләх культурисемпе пахча-симёс ләш! сывласа ячәс. Аңчах сил-тәвәлла килсе кенә аслатиллә сумәр июлән малтанхи күнәнчех район территориянчә сәтарне те чылаях турә. Кун пирки ха-җатән иртнә номерёсенчен пёринчә пёлтернәччә ёнтә. Тёпләнерех шутланә хыҗсән сил-тәвәл күнә таҗак малтан асәннинчен паләрмаллах нумай тухрә.

Иртнә шәмат кунхи шалкәм сумәр та сил-тәвәлсәр ирт-мерә. Сиенне вара малтан-хинчен те ытларах турә. Сут җанталәк күнә инкекпе аңа пётерессе мёнле пулса пыни пирки эпә район администра-цийән гражданла оборона тата җезвычайлә лару-тәру ыйтәвәсемпе ёҗлекен пайён ертүсине Н.П. МИЛЮТИНА төпләнерех каласа пама ый-трам.

—Июлән 7-мёшёнчә сумәр вәхәтәнчә алхаснә сил-тәвәл күнә таҗак 1 миллион та 700 пин тенке яхән пулат. Ял хуҗаләх предприятиёсенчен уйрамах Чкалов ячәпе хиселленекен хуҗаләха нумай сәтар турә. Икә сысна фермин, икә пәру витин, пёр гаражан, савән пекех сәт-су уйрамән сивиттийёсенә (сән үкерчәкрә) сүсе ывәтрә.

Пётёмлетсе каласан, сивиттин 70 процентә таран пётрә. Асән-нә суртсен чүречисем ваннә. Пурә асәннә хуҗаләх 1, 5 мил-лион тенкә патне таҗак курчә.

Иуҗкасси ял тәрәхәнчә вара сил-тәвәл ытларах уйрам хуҗаләхсене ләскарә. Пёр хуҗаләх-ра сарайпа ләс, мунча сивит-тине тәлләса каларчә, пурә 12 пин тенкәләх таҗак күчә. Төпәр 3 хуҗаләхра та пурәнмалли суртсемпе хушма хуралтәсен сивиттийёсенә сүсе ывәтрә. Пёр хуҗаләхне 20 пин, төпирне 3,5 пин тата төпирне 2 пин тенкә кирлә пулат халь вёсенә юса-ма.

«Ударник» хуҗаләхән «Удача» сугу-илү сурчән сивиттинне те 90 тәваткал метр сурчән хай-пәтрә, 50 пин тенкәләх таҗак күчә.

Сил-тәвәл вәхәтәнчә Иуҗкасси тата Ярапайкасси ял тәрәх-ёсенчә электролинимем «аман-нинне» пула ялсенчә электри-чество суги пётсе ларчә. Сақан сәлтәвә — е ывәсәсем электр-ролини сине тунни е электри-чество юписем укни. Кунсәр пуҗне Шурчара аса сапнипе трансформатор «строиран» тух-нә. Савна пула Шурчара «Ге-рой» хуҗаләхра электросутәсәр тата шывсәр юлчәс. Пётёмпе вара районәпе 19 ялта Ильич сугисәр тәрса юлчәс.

— Николай Панфилович,

Сут җанталәк аварине пётерессе халә епле шайра?

— Вәхәта сая ямасәр районта аварипе вәл күнә инкекә пётерессе ёҗлекен бригадәсем, вырәнсенчә сут җанталәк күнә инкекә шута илессипе ёҗлек-көн ятарлә комиссисем тунә. Пурнәшән пыҗак пёлтерәшлә объектсене түрех сөнәрен ёҗе ярассипе тивәҗслә мерәсем ый-шәннә. Аңчах та аса-сисем, сил-тәвәл күнә инкек каләпәшә пыҗак пулнине аварипе вәл күнә инкекә пётерекен брига-дәсем түрех пёр харәсах пётём ситменләхе пётереймәсә. Хәш-пёр ялсенчә темисә кун та электросутәсәр ларнин сәл-

тавә шәпах сақанта. Сут җан-таләк күнә инкекә сирессипе ёҗлекен бригадәсем, специали-стсем халә ку енәпе малалла тимләсә.

Сәмаха вёҗленә май тата ака мён җинчен аса илтерес килет. Вәл е ку енәпе җезвычайлә лару-тәру сиксе тухсан, сақан пирки сийәнчех район админи-страцийән дежурнәйпа диспет-чер службине 2-13-59 теле-фонпа пёлтерме ан үркенәр. Инкек синчен мён чуль мала-рах пёлтеретрә, сире кирлә служба пулшәвә савән чулпә часрах пулат.

Л. ПАВЛОВА
калаҗнә.

Семинар-канашлуран

Комсомольски кооператорёсен опычә

Иртнә кёҗнерни кун, Пётём төнчери ко-операторсен кунә умён, Чәваш Енри мас-сәллә информаци хатёрёсенчә ёҗлекен журналистсен пёр ушкәнә (30 ытла сын) ЧР культура, национальносәсен ёҗсен, ин-формаци политикипе архив ёҗсен министрә Петр Краснов ертсе пынипе Комсомольски районәнчи потребительсен обществин никёсә сичне йөркеленә, «Чувашский по-требительский союз» хаҗат тухма тытән-нәранпа 40 сұл ситнине халалланә «Потребительсен кооперациян-2007» семинар-ка-нашләва хутшәнчә.

Канашлу ёҗне савән пекех ЧР Патшаләх Канашән председателән сумә, «Пёрләхлә Раҗсей» («Единая Россия») политика партиён регионти уйрамән политканашән секретарән сумә Владимир Мидуков хут-шәнчә.

Канашлу ирттермелли вырәна сәк рай-онти района суйласа илни ахальтән мар. ЧР халәх ыйтәвёсенә тивёстерекен сфе-

рән тава тивәҗслә ёҗсенә Евгений Карпеев ертсе пыракан потребительсен сәк обще-стви республикара кәна мар, Раҗсей Фе-дерациянчи Центрсоюз системинчә те чи лайәххисен шутәнчә тәрәтә. Комсомольски районәнчи потребительсен обществин таҗаксемсәр, рентабельлә ёҗлесә пырат. Производство хәвачёсенә сөнәрен те сөнә техникасемпе пуяллатса, пурләхпа техника никёсә сирәплетсе пырасси сине (сұл-серен 10-шар миллион тенкәрен кая мар укҗа-тенкә хывәсәсә) пыҗак тимләх уй-раҗсә, сугу-илү, обществәлла апатлану объектсене реконструкцилесе ёҗсенә ан-лән сарса пыраҗсә. Семинара хутшәнни-сем сақна хайсен куҗёсемпе курса ёненчәс. Вёсем район нумай сугу-илү предприятиёсенчә, сәкар заводәнчә, ха-тёрлев кантурәнчә, «Кооператор» производ-ство комбинатәнчә, ялсенчи магазинёсен-чә, район автозаправка станцийәнчә тата ун сумәнчи таләкпәх ёҗлекен магазинта

пулса курчәс. Сугу-илү точкисенчи сент-ресем төрлә таварсемпе тулса тәраҗсә. Мён кирлине пёр магазинта туйнама пу-лат. Уйрама автомобиль саппас пайё-сем сутакан магазинсем пуян, вёсем кон-куренция пәхмасарах сахал мар тупаш тәваҗсә. Машинасене бензинпа тивёсте-рекен станци кәна иртнә сур сұл хушши-не темисә миллион тенкә тупаш күнә.

Канашлура ытларах массәллә информа-ция хатёрёсемпе потребительсен коопера-цийән организациёсемпе предприятиё-сем пёрле хутшәнә ёҗлес, ялән социал-лә пурнәсчә аталантарас ёҗе пыҗак түпе хывакан потребительсен кооперацийән ёҗне-хәлне сугатас ыйтусемпе тухса ка-ласрәс. Пухәннисем умёнчә Чәвашпотре-бсоюз канашән председателә Валерий Пав-лов кёске доклад туса пачә. Юлашки сұл-сенчә РФ Центрсоюз системинчә Чәваш-потребсоюз паллә вырән ыйшәнәтә.

(Вёсә 3-мәш стр.)

Чәваш Республикин Президентчән Указә Чәваш Республикин Стратеги аталанәвә енәпе ёҗлекен канашә сичнен

Чәваш Республикин «Чәваш Республикин социаллә пурнәсчәпе экономикан 2020 сұлчөнхи аталанәвән стратегиё сичнен» Саккунне эффективлә пурнәсчәсипе пётёмәшлә наци тата истори төлешёнчен пыҗак пёлтерәшлә пулнине шута илсе, Чәваш Республикин пат-шаләх влаҗән органёсем, вырәнти хай тытәмләх органё-сем, общество, асләләх тата ытти тивәҗслә организаци пёр-пёринпе тытакан сыхәнусене йөркелесе төллөвепе, програм-мәри мероприя蒂斯ене пурнәсчәссин витёмлә мониторин-гне тивёстерме сапла ыйшәнәтәтә:

1. Чәваш Республикин Стратеги аталанәвә енәпе ёҗле-кен канашне туса хурас тата унән ыйшәне сирәплетес.
2. Чәваш Республикин Стратеги аталанәвә енәпе ёҗле-кен канашә сичнен Положение сирәплетес.
3. Указ аңа алә пуснә кунран вәя кәрет.

Чәваш Республикин Президентчә Н. ФЕДОРОВ.
Шупашкар, 2007, утә, 9, 59 №.

Асәрхануллә пуләр

Улталанас марччә

Ултавән ури кёске теҗсә те, хәвәртләхә вара пёчөкөх мар пулас. Ялсенчен пирән уйрама ултавәсәсем пирки хы-парсем килчәс. Сапла вара ултавәсәсем хайсене социаллә хуҗләх пайёнчен пулнине паләртәсәсә, ватә сынсен шанәҗ-не кәме тәрәшәсәсә. Медицинара кирлә тата ытти япала-сем сөнәсәсә, ветерансене йүнәрех хақпа сугма шантараҗсәсә. Савәнпа пурне те тимләрех пулма ыйтас килет. Пирән уй-рамра ёҗлекенсем ялсем тәрәх сугу-илү тума тухмаҗсәсә. Савән пекех сире сөнәкәсен лицензи тата сертификат пулмасан та е суга пулма пултарат. Апла пулсан кашийән тимлә пулмалла. Палламан сынсем вәл е ку япалана сөнсе сүреҗсә пулсан, вёсенә лайәх астуса юләр. Хәвәра шик-лентерекенсем пирки шалти ёҗсен пайне шәнкәравләр.

О. ИВАНОВА,

социаллә пулшәшу паракан центр ертүҗи.

Асәмри кун

Алла-аллән тытәнса утар-и?

Кәҗалхи утә уйәхән 7-мёшә шәмат куна лекрә. Сақә хай-не евәрләрех кун пулчә. 07.07.07. сәр сұлта пёрре кәна килет. Яланхи йәлапа вара шәмат кун туйсем көрлөсәсә. Сақ асамлә кун Шупашкар хулинчә уйрамах паләрчә. Рес-публикари төп мәшәрлану керменәнчә 89 мәшәр сүрән-нә. Ку кәтарту ытти чухнехинчен самай пыҗак. Сақан пек асамлә та паллә куна Чәваш Республикин Президентчә Н.В. Федоров хутшәннә, сәмрәк мәшәрсене парнесемпе савәнтарнә.

Районта вара урәхларах лару-тәру. Ытти шәмат кунсен-чә туйсем вуннә ытларах пулаканччә, халә вара пиләк туй кәна пулчә.

Хамәр инф.

Демографи

21 ача ытларах

Султаләкән пёрремәш суррине хыса хәвартәмәр ёнтә. Апла пулсан аш-пёр кәтартәва пётёмлетме те вәхәт. Де-мографи төлешлө вара ыра улшәнә пулни сисәнет. Иртнә сұлхи сәк тапхәрта 181 ача кун суги курнә пулсан, кәҗал 202 сөнә кайәк суга төнчәне килме ёлкәрчә. Сақанта Ача султалакә пулни те витём күчә пулә. Муркашпа Москаси ял тәрәхёсенчә ача суралас кәтарту 19-па таңлашәтә пулсан. Чуманкасси ял тәрәхёсчә 4 кәна-ха.

Сут төнчәпе сывуллашакансем кәштах сахалланни те савәнтарат. Иртнә сұлхи сәк тапхәрта 355-ән сәре кенә, кәҗал — 340-ән.

Сапах та хальхи сәмрәксем сәмье савәрасси пирки урәх-ларах шухәшлама пусларёс пулас. Уйкас Янасалпа Хор-нуй ял тәрәхёсенчә 1-шер сәмье кәна хутшәнчә. Районта уйрәлакансен хисепә иртнә сұлхипе пёр пек, 34.

Хамәр инф.

Юбилей

Саламлаканәвәр

Юнкә ял тәрәхне кәрәкән Сар-мәскасси яләнчә пурәнәкан Ма-нефа Евствёвна МЕДУНГИ-НАНА 50 сұлхи юбилей ячәпе, унән мәшәрне Петр Трофимо-вич МЕДУНГИНА 55 сұл тултар-нә ятпа чунтан тухакан чи ашә кәмәллә тата мәшәрланни 30 сұл ситнә ячәпе саламлапәр, ырләх-сывләх, аңасусем, пёрлехи пурнәсра киләшү сунатпәр.

Саламлаканәсем: 2 ывәлә, 2 кинә, 2 мәнуке, Кудряшовсем, Медунгинсем, Галкинсем, Шуйцевсем, сывәх тәванёсемпе тус-юлташәсем.